

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s puščanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalila plačuje se od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznalilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnosti naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnosti pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Rusija in Avstrija.

Slovanski jug že dlje časa ne razume ruske politike na Balkanu, a izrek ogrskega ministrskega predsednika Szella, da se je Rusija odpovedala svojemu zgodovinskemu prvenstvu na Balkanu, je v vseh slovanskih krogih napravil najmučnejši utis. Ta utis je bil toliko večji, ker se je tudi že v avstrijskem parlamentu slišalo, da se je Rusija odpovedala svojemu prvenstvu pred drugimi velesilami v Bolgarski.

Tudi v Rusiji že čutijo, da ruska politika na Balkanu ne odgovarja več ruski tradiciji in življenskim interesom južnih Slovanov. To priča zanimivi članek, ki ga je priobabilo »Novo vremja« proti porazumuju med Rusijo in Avstrijo glede Balkana.

Rečeni list očita ruski politiki, da zaradi miru in brez drugega vzroka daje čedalje več tega iz rok, kar ji je od svetoštefanskega dogovora pustil berolinski traktat. V politiki — pravi »N. V.« — je lahko odjenjavati, težko pa kaj pridobiti.

Posledica dogovora z Avstrijo je bila — tako nadaljuje »N. V.« — da je Rusija izgubila mnogo svoje veljave na Balkanu. Drugače tudi ni moglo biti, ko je ruska politika proglašila, da je solidarna s politiko nemške-madjarske-katoliške Avstrije, ki je bila Slovanom vedno nasprotna. Obratno pa je narasel vpliv Avstro-Ogrske.

Rusija je misila, ko se je leta 1897. porazumela z Avstrijo, da s tem dokaže Slovanom svojo nesobičnost in da paralizira s tem avstrijsko-madjarski antagonizem, ki je z odkritim in tajnim bojem skušal onemogočiti vsak korak Rusije v prid Jugoslovanom. Rusija je hotela iz protivnika, ki ga je imela v Avstriji, napraviti prijatelja in počnnika, a se je zmotila.

V balkanskih stvareh je Avstrija z Rusijo sedaj solidarna, to pa je v svojem lastnem interesu. Slovanom to ni v korist, dasi se Slovani v Avstro-Ogrski že dolgo potegujejo za narodno ravnopravnost, je vendar še niso dosegli. Nemci vodijo avstro-ogrsko politiko in nastopajo sovražno proti vsakemu političnemu utrjenju Slovanov, v tem ko Madjari s strahom gledajo, kako rase narodna zavedenost Slovanov. Povrh je Avstrija po trozvezi glede Balkana zvezana z dalekosežnimi načrti nemškega cesarja.

Ali pa moremo biti pripravljeni na vsak slučaj, tudi na slučaj kakega posebnega podjetja nemškega cesarstva na vzhodu, ako brez dovoljenja Avstrije ne smemo na Balkanu storiti nobenega koraka? Zveza z Avstrijo tlači in ovira Rusijo. Ta zveza je kriva, da Rusija celih pet let ni mogla ničesar storiti za balkanske Slovane. Nasprotno deluje Avstrija vstrajno na to, da povečuje svoj vpliv na Balkanu in utruje svojo moč v onih dveh deželah, ki jih je po berolinskem traktatu dobila v začasno upravljanje, ne glede na to, da je prav tu nastal prvi plamen tistega rodoljubnega ognja, ki se je potem razširil po slovanskem jugu in ne glede na to, da se je ravno Avstro-Ogrska najsilovitejše

upirala osvobojenju Slovanov iz turškega jarma. Tudi Nemčija je v tem dosegla znamenite vspehe, vpliv v Carigradu in bagdadsko železnico, s katero si podvrže vso Malo Azijo, samo stanje Slovanov v Turčiji se ni spremenilo. Obljube, ki so bile dane Rusiji, se niso izpolnile, in Slovani na Turškem so danes v tem položaju, v katerem jih je leta 1878 zapustila turška vojska.

Tako zgoraj imenovani vevliveni ruski list Komentara ni treba pisati, tem manj, ker nemško časopisje samo izpodbjija dogovor med Avstrijo in Rusijo, zavzemajoč se za samostojno intervencijo Avstrije v Stari Srbiji in v Macedoniji; da Rusija take intervencije kot slovanska država ne dopusti, leži na dLANI.

Učiteljski shod.

I. Govor gosp. E. Gangla.

Slavni zbor! Še nikoli ni bilo kranjsko učiteljstvo združeno v tolikem številu in tako edino na znotraj in na zunaj, kakor je danes. In ni nam bilo treba Bog ve koliko dela in agitacije, da smo se sešli v toliki množini. Združile so nas naše do skrajnosti neugodne materialne razmere, ki so nas pritirele tako daleč, da nam pojema sapa in dane moremo ob takih razmerah nikam več naprej. (Dobravanje.)

Ponižnost — kakor tudi je lepa čednost — in potrpljenje — kakor tudi je cena stvar — našega učiteljstva, sta prikipele do viška. Ni ga več med nami, ki bi se ne upal glasno in brez najmanjše bojazni povzdigniti obsojajočega glasu, da se godi kranjskemu učiteljstvu velika, vnebovpijoča krivica, ko ga puščajo poklicani faktorji v teh težkih časih stradati, njemu in njega familijam trpeti tisto pomanjkanje, ki privira lahko človeka do obupnosti.

Vso dobo, odkar deluje naše učiteljstvo v pomnožitev duševnega kapitala prebivalstva naše kronovine, ni imelo ni enega svetlega trenutka,

ni ene veselje prilike, da bi se moglo oddahniti in sesti za polno mizo z izpočitimi močmi. Vseskozi od prvih,

meglenih časov pa sem do današnjega dneva, ko smo prišli glasno pro-

testirat proti takim kričecim razmeram, se vije nepregledna vrsta samih žalostnih dni, ki so srkali moči naših teles in ubijali sile naših duhov. Popolnoma se mi zdi umljivo,

če zatoži kdo izmed nas, da se mu zdi njegovo življenje izgubljeno, zanj brez veljave, sama in gola žrtev, ki je malodane kot krvava daritev položena nehvaležni domovini na oltar!

(Viharno pritrjevanje.)

S stoterimi dokazi lahko podprem trditev, da ga ni stanu pod solncem, ki bi bil žrtvoval že toliko fizične in psihične energije v to, da si priberi samo tisto materialno stališče, ki mu ga jamči zakon; le učiteljski stan ima v tem pogledu lahko neveselo zavest, da prvači med avstrijskimi projekti. Leto za letom že trka avstrijsko učiteljstvo sploh in kranjsko učiteljstvo posebe na železne duri vsemogočih avstrijskih blagajnic — a vse dosedanje trkanje je bilo de-

ležno malenkostnih vspehov. Spominjam vas samo na mnoga naša zborovanja, na mnoge naše ustmrte in pismene prošnje, spominjam vas pa tudi mnogih obljud, ki so bile skoro edini sad vseh naših vdanih prošenj. Najvišja glava vse avstrijske šolske uprave, nam je dala že pred leti zagotovilo, da bo učiteljstvu pomagano. Vkljub temu zagotovilo se niso naše gmotne razmere pomaknile niti za las na bolje. Celo narobe! Ker so ostale enake, so zaradi tega danes mnogo slabše, nego so bile pred petimi ali šestimi leti, to pa zato, ker se je življenje sploh podražilo, ker je draginja zlasti po nekaterih krajih toliko narasla, da se naši dohodki popolnoma poizgube v njenih neusmiljenih zahtevah.

Da so te zahteve v resnici take, da jih ne zmaga kranjsko učiteljstvo, je več kot resnično. Vzemimo samo učitelja, ki ima n. pr. 140 K mesečne plače — in ta je že eden izmed tistih, ki so »sijsajno« plačani! — Stanovanje ga stane mesečno — pa računajmo z najnižjimi števili — 50 K, hrana 70 K, krojač in črevljar 30 K — in takšima ima vsakega prvega 10 K primanjkljaja, s katerim naj izhaja on in njegova družina ves mesec. Kdor ne verjame, kolika umetnost je to, se lahko o tem nazorno prepriča. Naj zamenja s komerkoli izmed nas svoje dohodke za leto dni, potem bo z nami vred poln tistih občutkov in tiste grenke volje, ki nam danes polje po prsih, potem se mu zбудi vsaj srce, ki bo čutilo za nas, ki bo tudi v resnici hotelo, da se nam pomaga. Kakor je že izhajanje s takimi dohodki ob zdravih telesih velika umetnost, tako je to ob bolezni naravnost nemogoče. Navedel bi lahko slučaje, ki nam pričajo, kaka beda je hodila po učiteljevem stanovanju, ko mu je bolezen priklenila družinico na postelje, in ko ni bilo denarja ne za zdravnika in ne za zdravila. Junak je, kdor premaga to, a brez sreca je, kdor neče pomagati poštenemu in zvestemu delavcu na polju ljudske izobrazbe. (Burno dobravanje.)

In to je tisto, slavni zbor: nič sreca nimajo ljudje za nas! Nekaj kot prokletstvo je leglo na nas, ko smo prvič zagriznili v trdo skorjo svojega kruha, težko služenega, a vendar vkljub temu mnogokrat očitnega.

Kranjsko učiteljstvo je imelo že mnogokrat priliko povdarjati, da ni kmalu najti večjega nesoglasja, nego je nesoglasje med našim delom in našim plačilom. To je naravnost satira na pošteni in vspešni trud, udarac v lice, zasmeh in sramota!

Od kranjskega učiteljstva se zahtevajo bolj dandanes, nego kadarkoli prej, vse mogoče in nemogoče stvari, a da bi komu prišlo na misel, da bi nam prisodil za ta, mnogokrat naravnost neizvedljivi trud tudi primerno plačilo, je popolnoma izključeno. Dela imajo zmeraj toliko za nas, da se nam pod njim šibe kolena, ali kruha ni pa ni dobiti, da bi nam ga dali. Na poslednje sploh nihče ne misli, ker ni sreca, ki bi čutila z nami, ki bi nam pritrdila, da nismo lilje na polju in ptice pod nebom, ki ne sejajo, a vendar žanjejo, nego da smo čisto navadni ljudje s čisto navadnimi te-

lesnimi potrebami, ki nas ne hranijo samo naši ideali in naše delo, ampak ki nam je treba tudi kruha, in sicer tečnega kruha, če je komu do tega, da naš stan ne izumrje in da se ne bo naše šolstvo še nadalje onečaščalo, kakor se je to začelo goditi v zadnjih dneh in se bo godilo ob takih razmerah v prihodnjih dneh še v večji in sramotnejši meri!

Dobro! Ako pojde z nami tako dalje, ako nas končno res pritira do resignacije, potem bo naposled tudi kranjskemu učiteljstvu vse enako, ali gre tako ali gre drugače. Več kot tega uboštva nam ne morejo vzeti, več kot toliko dela nam ne morejo naložiti: oboje je dospelo že do vrha — uboštvo in delo! V nekaterem izmed nas se je že vsesala zla misel, da so prikovaní na svoje uboštvo. Zato so se naše notranje sile že upre večnemu, ponižnemu prosjačenju, zato nas danes silijo, da ne stopamo pred javnost s prošnjo, da prihajamo pred njo z zahtevami, ki temeljijo v § 55. drž. šol. zakona. (Burno, dolgotrajno pritrjevanje)

In sedaj imam najlepšo priliko da v imenu tvojem, slavni zbor, izrečem občudovanje tisti nelogiki, ki je pravzaprav oni zlobni duh, ki nam pripravlja tantalo muke: tu je paragraf, ki nam zagotavlja stanu primerno eksistencijo brez postranskih opravil, tu je država, ki nam je dala ta paragraf, ki ima tudi vrhovno vodstvo in nadzorstvo nad nami, a takoj tu je ravno ista država, ki nam ne da zato, ker ji zvesto služimo, niti grižljajmo kruha! In naj se zgodi, gospoda moja, da kdorkoli izmed nas samo malce drugače pogleda, nego stoje zapisano, takoj priskočijo z bitem, ki švigne po učiteljevem hrbitu. Usojam se udano priponititi, da so to razmere, ki izpremene tudi najpohlevnejše jagnje v volka, razmere, ki jim ni enakih pod božjim soncem. (Resnica je!)

Verjemite mi, dragi tovariši in cenjene tovarišice, da bi se dalo ob tej priliki še mnogo povedati. A glas o našem gmotnem stanju in o vzrokih njega krivičnosti je že tako razširjen, da nam je treba dandanes samo konstatovati, da ne moremo ob takih razmerah več živeti, da je popolnoma skrajni čas, da se spravina še delo in naše plačilo v harmonično skladje. Sicer pa dobe za menojo še drugi govoriki besedo, ki bodo dodali mojim besedam to, kar treba, da se iznova razgrne pred našo javnostjo pristna slika o bednem stanju kranjskega učiteljstva, da iznova preverimo poklicana oblastva, da je regulacija — in sicer temeljita in izdatna regulacija naših plač — neodložljiva in najnujnejša potreba.

Zahteve kranjskega učiteljstva so izrečene in utemeljene v prošnjah, ki smo jih poslali visokemu deželnemu zboru kranjskemu leta 1899, dodatek leta 1900, in zadnji 20. maja 1902. Današnji naš shod pa je najsijsajnejši dokaz, da ni kranjsko učiteljstvo nikakor zadowoljno z njih rešitvijo, in sklep današnjega shoda naj veljajo poklicanim faktorjem kot izjava vsega kranjskega učiteljstva, da bo regulacija njegovih plač šele tedaj prav-

vično izvedena, ko se nam priznajo in nakažejo dohodki, ki bodo do pičice enaki dohodkom državnih uradnikov XI, X. in IX. plačilnega razreda. (Dolgotrajno, burno dobravanje).

Dokler pa ne dosežemo tega — to bodi rečeno na vse glas — ne bo mirovalo kranjsko učiteljstvo, temveč se bo poleg vestevega izpolnjevanja svojih stanovskih dolžnosti borilo brez prestanka za svoje pravice, da bo takoj sledil domovini in dolžnostim, ki smo jih dolžni ugledu svojega stanu! (Viharno dobravanje.)

II. Govor gdč. K. Drollove.

Slavni zbor! Pred kakimi 30. leti so stopile na Kranjskem prve učiteljice v javno službo ljudske vzgoje. — V mestih in trgih so bila prva njih mesta, pozneje v večjih župnjah — danes pa najdemo učiteljice v najoddaljenejšem gorskem selu, na najtežavnejši kategoriji šol — na enorazrednicah. — Kaj hoče to reči? — To jasno priča o njeni vspodbujenosti, o njeni delavnosti in marljivosti, o njeni vestnosti. — Sposobna je torej učiteljica v svoji službi, in zakaj bi tudi ne bila? Veposobilna se je na isti državni šoli kot nje moški kolega, vspobilna v vseh predmetih, položila iste izpite, pod istimi uveti nastopila javno službo — in zato se prvič v istini ni delalo razlike med moško in žensko učno močjo — v njih pravnen rechte gmotnem razmerju.

Zakon, veljavven do leta 1898, ni poznal nižjih odstotkov za učiteljice — enakopravnost v temeljnih plačah je bila takrat vsaj na papirju in ni se tiskala, da je učiteljicino delo manj vredno nego učiteljevo.

Pri zadnji regulaciji plač pa se je zgodilo, česar bi nihče ne bil pričakoval — učiteljicam, doslej ravno-pravnim z učitelji, se je odvzelo v I. in II. plačilnem razredu po 10% temeljne plača! — Mari se jim je pri tem tudi zlajšalo breme? Nikakor! — Prej ko slej je dolžna učiteljica — kakor nje moški kolega, poučevati po 30 ur na teden, nadomeščati obolele žlane, poučevati celo dečke v telovadbi in 12—14 letne dečke v ponavljalni šoli.

Rekle se je tedaj, da se je ravno po štajerskih razmerah. — Da, v pravilih se je ravno, nikakor ne pa v dolžnostih. — Res je, da na Štajerskem dobi učiteljica nekoliko manj plač nego učitelj, a vedno je še tamošnja srednja plača enaka naši najboljši plači na Kranjskem. Ali koliko lažje so dolžnosti štajerske koleginje!

Nad 25 tedenskih ur ni dolžna imeti in ročna dela poučuje le v službu, da nima 25 tedenskih ur! — Na mnogih šolah so pa itak nastavljene učiteljice ženskih ročnih del.

Avancement učiteljice na Kranjskem po 20—25 službenih letih je torej borih 60 K na leto — in to naj učiteljico bodri, da se bo trudila in težila to doseči?

To razmerje je naravnost sramotno! — Dekla, službujoča 25 let enemu gospodarju, bo komaj s takim poboljškom zadovoljiva! — Uči-

Učiteljice torej stavimo nujni predlog, da se temu kričečemu nedostatku v pravnih razmerah učiteljice od pomore ter odpravi neenakopravnost v temeljnih plačah!

Druga nujna zadeva v našem pravnem razmerju je pouk v ženskih ročnih delih, ki ga še do danes izvršujemo brezplačno!

Zakon pravi o tem: Učiteljice in podučiteljice v dekliških šolah morajo praviloma poučevati deklice tudi v ženskih ročnih delih, za kar je napraviti poseben šolski oddel.

Kjer je dekliška šola izročena moškim učiteljem, mora se za poučevanje v ženskih ročnih delih namestiti posebna učiteljica. Kjer ni samostalnih dekliških šol, tam je za dekleta, ki so obvezane v šolo hoditi, napraviti posebne delavne šole, ki so same zase ali pa združene z ljudsko šolo. — Iz tega paragrafa sledi, da so le učiteljice na dekliških šolah obvezane poučevati ženska ročna dela, a tam, »kjer ni samostalnih dekliških šol« in to je povsod, kjer imamo po spolu mešane šole, bi bilo napraviti posebne delovne šole, ki so same zase ali pa združene z ljudsko šolo. — Učiteljice pa gotovo niso vezane še na posebnih šolah, kakršne tu zahteva zakon, brezplačno poučevati! — Ako so pa ta pouk prevzele prve naše predniece tako nekako bona fide — in ga na enak način ne nadaljujemo v prepričanju, kako je potreben, zato naj se ga še ne smatra za našo dolžnost! — In ako se v najnovejšem času to breme vsiljuje z izgovorom, da je v učnem načrtu predpisani za deklice, odgovarjam na to, da bi se z isto motivacijo dejal lahko v učni načrt za dečke — pouk v deških ročnih delih.

Ne bom govorila o trudu, ki ga ta pouk provzroča učiteljici, ne o nadstevilu ur, ki ji s tem poukom naraste, ne o nepričakah, s katerimi se ima pri tem pouku boriti — nego iz prosti socijalnega stališča smem staviti pravilo, da je vsako delo vredno svojega plačila!

Pripomba: Včerajšnji shod so počastili tudi deželni poslanci gg: Arko, Košak in Mejač, katerih med veliko množico nismo spoznali.

Dreyfusova afera.

Kdo izmed čitajočih pač ne pozna te afere! Strašila je mnogo let po celem svetu, na Francoskem povzročila je skoraj revolucijo ter končala z revizijo pred vojnim sodiščem v Renesu, kjer je bil Dreyfus znova obsojen, kmalu na to pa pomiloščen. Od onega časa ni bilo več ničesar slišati o Dreyfusu.

Te dni pa je afera znova razvila v francoski zbornici podpredsednik Jauré. Dasi Jauré trdi, da mu je bilo pri tem le za razkritje popolne resnice, je vendar splošno znano, da gre tukaj za politično maščevanje. Socialistom in nacionalistom je Dreyfus le orožje, s katerim se skušata stranki pobiti. V tem znamenju prodira republikanski duh proti zahrbnim gongjam klerikalizma.

Dve dejstvi sta, ki sta služili Jaurému za odkrivjanje Dreyfusove afere. Vojni minister André je nastopil s pismom, ki ga je pri reviziji Dreyfusove obsodbe bil pisal general Pellieux ministrskemu predsedniku Brissonu, katero pismo pa je tedanjki klerikalni vojni miniser Ca vaignac samovoljno pridržal. V tem pismu se je Pellieux, ki je vodil revizijo, pritoževal, da ga silijo njegovi predstojniki delovati na podlagi ponarejenih spisov. Drugi dokaz je zdravnik Dumars, ki priča, da mu je sodnik v Dreyfusovi aferi, major Merle zaupal, da je bil zanj pri obsođbi merodajan border, ki naj bi bil iz rok nemškega cesarja, o katerem spisu pa so že tačas bili v generalnem štabu uverjeni, da ga je ponaredil najbrže Eszterhazy. Tega pa sodniku niso povedali, te muč ga še skušali trdno uveriti, da je res iz rok nemškega cesarja. Za Cavaignaca je še posebno obte-

žilno dejstvo, da je kot vojni minister odgovarjal na neko interpelacijo ter trdil, da ima vlada popolno zanesljive dokaze o Dreyfusovi krivdi, da je dal obsoditi Zolo ter zapreti generala Picquarta in podpolkovnika Henryja. Ko se je zadnji v ječi usmrtil ter je nastal proti vojnemu ministru vihar, je ta demisjoniral, češ, da je uverjen o Dreyfusovi krivdi. Vse to je delal, ko je že imel pismo Pellieuxovo iz katerega je vendar videl, da se dela pri generalnemu štabu s sleparijami in depresalijami.

Bila je to zelo viharna seja v francoski zbornici. Vendar je zbornica z veliko večino odklonila Jaurésovo namero, da bi se afera za vlekla na politično torišče. Preveč so še v živem spominu burni časi, ki so divjali po celem Francoskem zaradi te afera. To pa ne bo branilo, da se afera ne obnovi, toda le strogo sodnim potom pri kasacijskem dvoru. Vojni minister André bo najbrže generalnemu prokuratorju naročil, da izroči Dreyfusove akte kasacijskemu dvoru, ki bo o zadevi brez nadaljne preiskave in brez prič ob ravnavalet Dreyfusa oprostil in rehabilitiral.

Nadškof Stadler odstopi?

Pod tem naslovom je prineslo spletisko »Jedinstvo« članek, ki je baje popolnoma verjeten. Dobil je brzovaj o tej stvari in tri pisma iz Dunaja, Zagreba in Rima. List vsled tega trdi, da je vest o odstopu dr. Stadlerja brezvonomna. To se zgodi v treh ali štirih mesecih. Največ je k temu pripomogel složni in odločni nastop bosanskih Hrvatov. S tem odločnim nastopom so morali računati tudi nasprotniki Hrvatov. Zelo ostro pisan članek o celi aferi se je odpadal v italijanskem prevodu papežu v Rim in papeževemu nunciiju na Dunaj. Razun drugih pravakov ga je podpisal tudi dr. Breščenski zelo veren katoličan, ki je pri papežu persona gratissima in njegov podpis v tem slučaju pomeni mnogo. Znano je, da je dr. Breščenski v verskih rečeh celo naravnost skrpolozelen, ali kot Hrvat ni mogel v svoji duši reči, da je delovanje dr. Stadlerja koristno. Ko je nuncij dobil to iz Zagreba, se je odločil glede Stadlerja na promoveatur ut moveatur, odločil se je k temu, ker je razumel, da bi preziranje postalo usodno, da je potrpljenje Hrvatov dovolj izrabljeno in da ni smeti tirati stvari do skrajnosti. Ob enem se naznanja, da pride dr. Stadler v Rim, kjer bo predsednik prizivnega odbora za raziskavanje sv. pisma. Tedaj bavil se bo le z mrtvimi črkami, nič več pa ne z nasilnim misijonarenjem. Ako se to uresniči, navdalo bo tudi druge katoličane z upom, da se vendar iznebe svojih pretiranih fanatičnih dušnih pastirjev, da so tudi škofje — mobilni. In strah pred tem dejstvom bo morda katerega škofa še streznil.

Politične vesti.

Spremembe pri višjih generalih. Splošno se trdi, da bo generalni armadni nadzornik princ L. Windischgrätz odstopil, na nje govo mesto pa pride znani general Galgoczy. Tudi general kavalerije in šef deželne vlade za Bosno in Hercegovino, baron Appel gre v pokoj. Istopko odstopi poveljnik 8. voja v Pragi, Fabini in Flem. M. Schmidt, namestnik brambovskega vrhovnega poveljnika. Brambovski minister grof Welsersheim b ne odstopi, dokler ne bo brambovska predloga rešena. Nasledoval pa mu bo flm. Schönaich.

Dogodki na Balkanu. Srbskemu poslaniku se je naročilo, naj opozori turško vlado na grožnje Albancev, da je nevarnost, da napadejo srbsko mejo. Turška je zastražila vse evropske železnice, tako da je promet brez nevarnosti. Govori se, da se proglaši nad okraji Monastir, Ohrida, Uškub, Prilep in Kruševa obsedno stanje. — Bolgarska je poklicala re-

zervo 13. polka pod orožje ter zaražila mejo s konjeničtvom.

Konference Szella in Fejervaryja s cesarjem so se baje tikale brambne predloge. Ker je Fejervary ogrski zbornici obljubil za jesen vladno izjavo glede dveletnega vojaškega službovanja, razpravljalo se je tudi o tem vprašanju, ki ima veliko politično važnost za reditev parlamentarnih zapletenj na Ogrskem.

Glede reforme vojaškega pravdnega reda se je obrnila dunajska odvetniška zbornica na vojno ministrstvo, naj se pokličejo zastopniki odvetniškega stanu v odsek za preizkušnjo in odobritev tozadavnega načrta.

Trgovinske in carinske pogodbe. Vsled posredovanja goriške trgovske in obrtne zbornice so prišli v Gorico odposlanci trgovinskega ministrstva poizvedovat o željah prebivalstva glede trgovinskih in carinskih pogodb. Posl. Lenassi je dal pojasnila o razmerah milinarske, svilorejske industrije in polodelstva.

Dopisi.

Iz Tomišlja. (Beneficijat Knifia — vinski brat.) Nedavno tega obiskal je tomišlskega beneficijata Knifia neki gospod; našel ga je seveda v konsumu, kjer se ta nadavno čez dan drži. Svojega gosta podvoril je z najboljšo zadruško kapljico — neko vrsto brozge. Gost povalhal je to vino, toda pil ga ni, samo ustnico je omakal in tako markiral pitje, dočim ga je gosp. Joža pridno srkal. Zvečer spremil je ta svojega gosta do bližnje vasi, kjer sta potem krenila na kozarec dobre rebule. Družba, ki je obstajala iz naših znančev in dveh drugih posestnikov, postajala je čedalje veselješa, ker so se politri spremeniли v litre in tudi g. Joža si ga je, ker je bilo neki zastonj, pošteno privoščil. — Začelo se je petje, ki je privabilo fante-ponočnjake, ki so iz Tomišlja tu sem prišli vsovat. Dva sta nato zapustila veselo družbo, ostal pa je še g. Joža z nekim Martinom. Ker so bili fantje iz domače njegove vasi, prisidel je k njihovi mizi in ondi začel govoriti o nekdanjem njegovem prijateljstvu. — Vidiš ti, Peter in ti, Jakob, ali bi ne bilo lepo, če bi mi bili še prijatelji, rekel je, ali pri volitvah se je pokazalo, da sta vajina očeta moja nasprotnika, ker sta volila same brezverce. Nato se je zvalil po sobi, kjer je dolg in širok. S pomočjo Martina se je zopet postavil na noge, se vsedel in nadalje govoril o svojem zmedenem prijateljstvu. Da ni bilo gostilničarke in Martin, ki je prijel svojega dušnega pastirja pod padzuhom in ga odpeljal domu, bil bi g. Joža do poznega jutra postal v fantovski družbi in prepeval veselo pesmico: »Jaz sem pa vinski brat, pijem ga rad.«

Katoliški uzori.

(Dalej.)

Papeži so vedno z veliko vremenu zagovarjali in tudi z orožjem branili svoj nauk, da imajo božje pooblastilo vladati in odločevati tudi v zgolj posvetnih zadevah. Tako je trdil papež Inocencij III.: Bog je dal Petru vladno le nad cerkvijo nego nad vesoljstvom. V nekem pismu francoskemu plemenitašem pa je l. 1213. pisal isti papež, da je v papežu združeno najvišje duhovsko dostojanstvo z neomejeno kraljevsko oblastjo. Papež Gregor IX. je pisal l. 1233. carigraju skemu patrijarhu, da je Kristus dal cerkvi dva meča, materialni in duševni meč; duševni meč ima cerkev sama v rokah, materialni meč pa je zaupala vojščaku (kralju), da ga vprablja kakov mu cerkev zaukaže. Na istem stališču je stal papež Inocencij IV. V svojem odgovoru na okrožnico, ki jo je cesar Friderik II. poslal vsem vladarjem, je pisal: Kristus ni ustanovil samo duhovsko nego tudi kraljevsko oblast in je sv. Petru izročil vodstvo tuzemske države, kar je zadostno izraženo v tem, da ima papež več ključev v grbu. Takisto je papež Ivan XII. učil, da je Bog sv. Petru in njegovim naslednikom dal vse pravice čez nebo in čez zemljo. Papež Bonifacij VIII. je v

svoji bulli ausculta filii iz l. 1301. proglašil za norce in brezverce vste tiste, ki ne verujejo, da je papež vladar vsega sveta. S stališča, da ima kot papež božje dostojanstvo, je mogel po pravici trdit, da ni sramotno, se pred njim ponižati, nego ravno tako častno, kakor če se kdo poniža pred Bogom. Angleškemu kralju Ivanu je pisal: Častno je se ponižati pred pooblaščencem kralja vsega kraljev, gospodom vseh gospodov. Ko bi dandasen kak papež tako govoril, bi obudil največ pozornosti v uređništvenih humorističnih listov.

Da, časih so v Rimu vladali paži, ki so sami sebe in svoje duhovnike smatrali za bogove. Tak papež je bil Hadrijan IV. Ta človek je v svojem na blazne rimske cesarje spominjajočem, uprav bogokletnem napahu pisal l. 1155. jeruzalemškemu kralju: Po volji božje milosti smo postavljeni na vzišeno čuvanje apostolskega stola, da svoje opazujejočo obračamo na vse dele sveta in da skrbno zboljšamo vse, kar vidimo, da je proti pravici in določenem redu. V nekem pismu cesarju Frideriku I., ki je pri neki priliki postavil svoje ime pred papežovo ime, pa je pisal Hadrijan: »Storil si nekaj izrednega, da ne rečem prednega, da si v svojem pismu postavil svoje ime pred naše ime. In kaj naj rečem o zvestobi, ki si jo obljubil sv. Petru in nam, ko zahtevaš od škofov, ki so vendar bogovi in sinovi najvišjega, fevdno prisego in jih silijo, da svoje blagoslovljene roke polože v tvojo roko.« Bogovi in sinovi najvišjega! Ali ni to najblaznejši napuh, ki si ga more kdo mislit? Sicer pa trde že dandasen najumazaniji zakotni kaplančki, da imajo večjo moč in večjo veljavjo, kakor Mati božja in kakor vsi angelji, da so torej tudi nekak bogovi. »Za počet!«

Tudi Ivan Salisbury, znamenit cerkevni mož, je, sklicuj se na 82. psalm, trdil, da so duhovniki bogovi, Inocencij III. pa je papež v nekem veleslovesnem govoru proglašil za bitje, ki stoji sredi med Bogom in človekom, ki pa ni človek, ki je manjši kakor sam Bog, a večji kakor vsak človek. Tudi Roger Bacon, angleški frančiškan, ki ga je njegov red imel dolgo let zaprtega, češ, da je svobodomiseln, je pisal, da je papež človeški Bog, t. j. da je Bog v človeškem telesu. V l. 1328. umrl Avguštin Triumfus pa je rekel, da je smešno in frivilno od papeža, apelirati na Boga, češ, božja in papeževa sodba sta eno in isto, kar je le mogoče, če je pa pež Bog.

Sv. pismo poroča, da je Jehova reklo proroku Jeremiji: »Postavil sem te danes čez narode in kraljestva, da izdiraš in podiraš, uničuješ in razmetavaš, gradis in sadiš.« Ravnato obsežno oblast so si prilastili papeži in so hoteli po svoji poljubnosti odstavljati in nastavljati cesarje in kralje, povzdigovati in uničevati narode. In delali so tudi v resnicu takto. Papež Gregor VII. je odstavil cesarja Henrika IV., papež Bonifacij VIII. je l. 1302. grozil francoskemu kralju Filipu, da ga spodi s prestola kakor hlapca itd. itd.

(Dalej prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 9. aprila.

Osebne vesti. Zdravnik gosp. dr. Ferdo Kunej se je naselil kot praktični zdravnik na Zidanem mostu. — Sodni pristav v Tolminu, g. dr. Karol Snider, je prideljen pravosodnemu ministrstvu v službovanje.

Zanimiva vest. Čuje se, da bodo imeli štajerski klerikalci tekom prihodnjih dnj na Pragerskem shod, kjer ustanove svojo posebno klerikalno stranko ter narode konec dosedanja slogi. Vzrok je menda ta, da so se celjski Slovenci oglašili proti dr. Šusteršiču. Bomo videli, kaj se skuha.

Narod ljubijo. Tisti »Slovenec«, ki odobrava tesno zvezo gorških slovenskih klerikalcev z Lahom, vsekatere zveze je postal dr. Gregorčič državni poslanec, dočim bi bil brez laških glasov propadel in bi bila »slovenska« klerikalna stranka na Goriškem ubita; tisti »Slovenec« ki se z vremenu zavzema za to, da se koroški Slovenci potopé v nemški klerikalni stranki, — ne da sklenejo z njimi kako alianco, kakor je med dvema različnima strankama mogoča, ampak da se odpovedo svoji samostalnosti kot stranka in svojem narodnemu programu ter izginejo v nemški

stranki, — tisti »Slovenec« je pred nekaj tedni na Kranjskem postal silno naroden. Svoje narodno mišljenje razkril v trenotku, ko je spoznal, da teče klerikalcem voda v grlo. Sinoči je celo razglasil, da klerikalci ljubijo slovenski narod, ka I, kajpak, da ga ljubijo. Kakor ljubi strkmet svojo molzno kravo, kakor ljubi veško kožuh, tako ljubijo klerikalci slovenski narod in tako ga bodo ljubili, dokler ne bo popolnoma izsesan Že Goethe je vedel, da ima cerkev rok, kaj dober želodec: »Hat schon ganze Länder aufgefressen und doch nie sich überessen.«

Kranjski deželni zbor.

Govoreč o tem, da sedaj ne skliče deželni zbor kranjski, piše »Soča«: »Slovenec«, patentiran lažnivec in obrevalec ter glasilo ljubljanskega škofa, je igral pri vsej tej reči že iz početka tako vlogo, da se je dalo sklepati že naprej, da zvali vso svojo krovno na ramena narodno napredne stranke. In sedaj bruha svete jeze in srda ter hiti lagati, kako so klerikalci nedolžni in da so krivi le liberalci, da ne bo sklican kranjski dež. zbor. Niti pripovedovati noče natančneje, kako so se vršila pogajanja, in noče povedati pravega vzroka, zakaj da ni prišlo do sklicanja deželnega zobra, marveč kar kratkomalo trdi, da je vsa krivda na tem na napredni strani. To je že starata taktika klerikalcev, in geslo: »Rečem ti, da mi ne porečes«, jim je vodilna zvezda v takem neletem bojevanju. Postavili so se pa tudi na jako komodno stališče, da namreč manjšina nima nikake odgovornosti, ako ne bo mogoče rešiti vseh tistih nujnih gospodarskih reči. »Slovenec« kliče celo, naj odstopi večina ter menda kar prepusti svoje sedeže klerikalnim gospodom! Ako večina ne more v deželnem zboru delati v blagorljudstva vsled blazne obstrukcije Šusterševe manjnine, kdo pa naj bo delal, ali manjšina? Saj večina še lože obstrukira proti manjšini! Kako blazne zahteve so se torej rodile v posvečenih glavah »Slovenčevih« urednikov! Poleg jeze nad naprednjaki leti »Slo

al za kompromisno listo. To je pa storil v interesu klerikalne stranke. Če bi ne sil sklenil kompromisa in agitiral naprednjaki vred za kompromisne kandidate, bi bila zmagala tovarniška stranka. Klerikalci so si mogli ohraniti veljavno samo potom kompromisa z naprednjaki. Združili so se torej s temi iz egoističnih nagibov. Naprednjaki so sklenili kompromis za obrambo narodnega značaja Jesenice, klerikalci pa so ga sklenili, da ne pridejo ob vpliv v občini in ker se boje protestantskega gibanja na Savi. V očigledem neoporečnim dejstvom ne moremo v volnih delu g. Šinkovca videti nobene posebne zaloge. Zasluga, da so ostale Jesenice narodne, je Slovencev na Jesenicah vseh skupaj, ne pa koga posamečnika in zato bi bila izvolitev g. Šinkovca častna občanom neumesen poklon klerikalni stranki.

Profesorji bogoslovja se love za tiskovnimi pogreški.

Znano nam je davno, da so ljubljanski profesorji bogoslovja s svojim škofom vred v svoji lastni stroki, v cerkveni zgodbini jako slabo podkovani. Ravno toliko znajo, da lemenatarjem kaj razlagajo, več pa ne. Ko smo lansko leto priobčili članke „Rimski klezikalizem“ ter „Obrambna sredstva proti klerikalizmu“, tedaj se evili in jadikovali na vse načine, ali odgovarjati se nihče ni upal. Zabavljali so, polemike pa niso začeli, ker niso zmožni za to in ker se sploh ničesar ne da ovreči, kar je bilo pisano v teh čankih. Škof je pač najel nekega jezuvita, da je v stolni cerkvi nekaj klobasal v odgovor na naše članke, a tudi ta se je zavedal, da ni ničesar ovrgel in zato vzlič opetovanim našim pozivom ni dal dotedne svoje propovedi v javnost. Vedel je pač, da bi bili njegov „odgovor“ razmesarili tako, da bi se bila vsa Slovenija vesela. Letošnji naši članki „Katoliški uзор“ so nadaljevanje zgoraj omenjenih čankov. Tudi ti članki pečejo klerikale, kakor živ ogenj. Neki kanonik se je o njih izrazil: Če „Narod“ s tem ne neha, nas popolnoma uniči. Tudi glede teh čankov ni pričakovati, da bi se klerikalna gospoda lotila literarne polemike. Odgovarjali ne bodo, ker ti profesorji bogoslovja niso zmožni spuščati se v take razprave in tudi ker vedo, da sploh niso mogoče kajovreči. Zato pa so se včeraj obesili na tiskovno pomoto. Članki se bavijo s cerkvenimi zadavami srednjega veka in govorijo o dogodkih srednjega veka. Na nekem mestu pa je bilo mesto „v 11. stoletju“ tiskano „v II. stoletju.“ Kdor je čital članke, je na prvi pogled spoznal, da je to malenkostna tiskovna hiba, saj se je v dotednem odstavku govorilo izključno o dogodkih 11. stoletja. „Slovenčevi“ profesorji teologije pa sujejo to stvar, kakor da misli člankar, da so se vse te reči zgodile v 2. stoletju. Profesorji in doktorji teologije se ne upajo našim člankom kaj ugovarjati in se obešajo na malenkostne tiskovne pomote. Kdor je kdaj čital kako ko-rekturo, ve, kako lahko se zgodi taka zamenjava, kako lahko se prezre, da je mesto 11. stavljeno II. Nam je „Slovenčevu“ vpitje v veliko zadoščenje, saj je vidno iz njega, da v naših čankih niso iztaknili ničesar drugega, čemur bi mogli ugovarjati, kakor kako priprosto tiskovno pomoto. Če misli „Slovenec“, da s svojim praznoglavnim zavljanjem odvrne ljudi od čitanja naših čankov, je v veliki zmoti. Ljudje se kar trgajo za naš list in čitajo te članke z zanimanjem, saj se v njih razkrinjuje največje slęparstvo na svetu, namreč rimski klerikalizem in ultramontanizem. Ker je to dobro in koristno delo, bomo svoje članke nadaljevali in prepričani smo, da revolucioniramo z njimi slovenski narod, kolikor se da to potom časopisja doseči. Ljubljanskim profesorjem bogoslovja pa priporočamo, naj še dalje lov tiskovne pomote in s tem dokumentujejo svojo inferiornost.

Družbi sv. Cirila in Metoda je blagajničarica ženske logaške podružnice, gospica Mimi Tolazzijeva osebno izročila dohodek

tamošnje veselice 200 kron s prošnjo, naj se za društveno pokroviteljico vpiše učiteljica gdč. Evgenija Pehanijeva. Njenemu dozdevanju, da nam logaške domorodkinje in ondotni domorodci še pred veliko skupščino izroči tudi šesto pokroviteljnino, pritrjamo tudi mi. Gorka vrema za narodno stvar je nameščena dosegla v stanu: najbolja spričba temu nam je uprav ta sedaj vročena peta pokroviteljnina iz kraja, ki se nikakor ne more prištevati velikim slovenskim naselbinam. — Torej vrle Logačanke in Logačanje: še šesto pokroviteljnino pred veliko skupščino v rodoljubni naši Litiji!

Volitve v občinski odbor okolice celjske so končane s sijajnim uspehom. Udeležba bila je izredno velika. V tretjem razredu prišlo je volilcev 270, ki so volili od 8. v jutro do 7. ure zvečer. Vsi soglasno narodne kandidate. V drugem razredu glasovalo je 39 volilcev, in v prvem 14 (od 24) volilcev, tudi vsi soglasno narodno. Pred 3 leti prišlo je k volitvi le 149 volilcev, letos pa, ker se je čulo, da baje bočno zopet enkrat nemškutarji in Celjani poskusiti svojo srečo, bila je udeležba izredno živahnna. Volilci okolice celjske hoteli so pokazati s svojimi glasovi, da so upi nemškutarjev in Celjanov, da bi kedaj zopet dobili krmilo v roke, jalovi. — No nemškutarji so kmalo sprevideli, da ni nič, ter so se poskrili, kakor šurki v luknje.

Iz Rajhenburga se nam poroča: Ni še dolgo, kar je bil v našem trgu misijon. O uspehih, — kaj so ti gospodje dosegli, — se prav nič ne ve, kajti: nevoščljivosti, sovrašča in lažnjivega obrekovanja menda v tem trgu ne bode nikoli konec. Treba pa je, da bi gospod Cerjak v kratkem času »specialiste« še sem pozval, ki bi znali to rajhenburško bolezen vendar enkrat ugonobiti.

Glasbene Matice — oratorij „Sv. Francišek“. Kakor je bilo že večkrat naznajeno, priredili letos naše dično glasbeno društvo svoj običajni velikonočni oratoriji koncert v posebno lepi in idealni obliki. Izvajal se bo oratorij, kateri je bil našemu cesarju posvečen in katerega je zložil v Rimu živeči skladatelj pater Hartman v stolni cerkvi ljubljanski. Duhoščina je Matice cerkev za izvajanje resnega cerkvenega oratorija dovolila, oratorij se bo torej izvajal na mestu, kamor po svoji resni vsebinu in religioznosti spada in kjer bo po svoji lepoti in s svojim slogom glasbe najlepše in najmogočnejše na poslušalce vplival. Zanimanje za to lepo Matično namero in prireditev je v Ljubljani in na dželi resnično veliko. Vsi resno, lepo bodisi cerkveno ali posvetno glasbo ljubeči Slovenci naj pridejo v dneh 22. in 23. aprila v Ljubljani poslušati matično velezanimivo predavanje. Skladatelj bo sam v Ljubljani svoje delo dirigiral, in bo jako zanimivo čuti do popolnoma v intencijah skladateljevih izvedeno. Moški zbor naše Matice ima v tem oratoriju važno in v duhu cerkvene glasbe jako lepo stavljeni nalogo, izvajati ima krasne četvroglosne psalme, deloma z orkestrom, še več pa a capella ali pa samo s harfo spremljane. Naš najdičnejši slovenski moški zbor, ki se je v streljenju po absolutni populnosti izvajanja v zadnjih koncertih vedno više vzpenjal, bo nastopil močan od 50—60 pevcev. Tak moški zbor čuti po naših razmerah v največji cerkvi z prav dobro akustiko bo nekaj posebnega, kar v Ljubljani še ni bilo. Ženski zbor matičin ima v oratoriju v dveh zborih večjo ulogo, nastopilo bo 80 pevk in iz šolskega zpora matičnega bo pri skupnih dveh točkah pělo tudi še nad 30 moških glasov, skupaj bo pri oratoriju udeleženih 160—170 pevcev in pevki! Skušnje z vsemi zbori vodi z največjo vnoemo in požrtvovahnostjo koncertni vodja g. M. Hubad, kakor v tekočem tednu že tudi vojaški orkester pripravlja. S solisti dogovori še niso dočela dokončani, ker morajo vsi solisti si zanesljivo izposlovati dopuste od svojih direkcej, da se po definitivni objavi imen solistov ne bo bati zadržkov in eventualne odpovedi posameznega solista iz repertoarnih ozirov. — Priznati se mora, da so odločilni matični krog z izvajanjem oratorija v tem velikem okviru, obsegui v taki obliki sprožili originalno misel, ki je pri nas še ne poznana bila in je lepa. Slovensko občinstvo naj z navdušenjem matično kulturno delovanje podpira. Ker bo Matice imela velike stroške z izvršitvijo svoje lepe namere, naj jo z velikim obiskom in agitacijo za udeležbo kon-

certov ne le v Ljubljani temuč tudi na deželi vsi podpirajo!

Podružnica Ljubljana društva Postbeamtenverein na Dunaju. V vrtnem salonu hotela „pri Maliču“ se je vršil v soboto, dne 4. t. m., ustanovni shod podružnice Ljubljanske društva „Postbeamtenverein“ na Dunaju, na katerem se je zbraleno nad 40 ljubljanskih in drugih kranjskih poštih uradnikov. Shod je otvoril in pozdravil član lokalnega odbora official Czernich, napis cesarju ter predstavil goste in zastopnike: predsednika osrednjega društva na Dunaju, kontrolorja Oertla, višjega komisarja Hummela kot zastopnika tržaškega poštnega ravateljstva, načelnika tukajšnjega glavnega poštnega urada ravateljke Sorlija ter odpodancev drugih poštih uradov. Predsednik shoda je bil na to izvoljen višji poštni kontrolor Tomazič. Ko sta pozdravila shod še društveni predsednik Oertl za osrednje vođstvo in višji komisar Hummel za poštno ravateljstvo, so se vršile volitve v odboru. Izvoljeni so gospodje: Czernich, Jenko, Mayer, Podgornik, Semrov in Vidmar, a za pregledovalca računov Butorac in Hold. Društveni predsednik Oertl je na to obširno poročal o društvenih rečeh, za kar je shod izrekel zahvalo njemu, a zaupanje društvenemu vođstvu. V ponedeljek potem je bila prva odborova sejta, na kateri se je odbor takole ustavil: predsednik kontrolor Vidmar, podpredsednik official Podgornik, tajnik asistent Semrov, njega namestnik official Czernich, blagajnik official Mayer, namestnik kontrolor Jenko.

Gledališčna predstava v Trbovljah. Na velikonočni nedeljek priredeči član slovenskega gledališča iz Ljubljane v dvorani g. M. Dolničarja v Trbovljah predstavo »Oče niočim«.

Izpred sodišča. Kazenske obravnavne pri tukajšnjem deželu nemodišču: 1) Anton Kokec, dñnar iz Zgor. Ribč je 9. sušca l. v gostilni Martina Gerdena v Mamolu sod. okr. Litija temu vzel denarnico z 20 K in mošnječek z vsebino za najmanj 15 K drobiža; pa tudi svojemu bratu je v Gradcu pri Litiji vzel 5 K iz zaklenjenega kovčega. Kokec je znan tat, on je bil že zaradi enakega duhodelstva na večmesečno ječo obsojen. V tem slučaju prisojeno mu je bilo 13 mesecov težke ječe. — 2) Janez Kalan, posestnik sin v Spodnjih Bitnjah, je naše 3 svečana v Jegličevi gostilni v Kranju v prepriču zaradi plače zapitka sunil Franceta Cofa tako, da se je ta zadel z roko s tako silo v mizo, da mu je, ker je pristopil močan krvni razliv v podkožje in meče, zapestnica desne roke močno otekla. Sodišče ni smatralo obdoženčevega tega čina kot duhodelstvo, pač pa kot prestopek zoper telesno varnost in ga vsled tega obsodilo na 10 dni zapora postrrengata z dvema trdima ležiščema. — 3) Jakob Urrank, delavec na Vrhopolju, je na glasu kot surov, pijančevanu udan in delom žen fant. Dne 12. sušca t. l. je zatevil v Podhruški od Jakoba Breznika, da mu naj plača žganja s pribombo: »hudič, še nocoj boš erknil, če ne boš dal! — nato je vrgel Breznika opetovan na tla in se mu je pri padcu roka izpahnila. Obsojen je bil na 4 meseca ječe. — 4) Ze opetovanu kaznovani Juro Rogel, pekovski pomočnik brez stalnega bivališča je izmagnil dne 12. grudna m. l. Košeninovemu hlapcu v Ljubljani oblike in perila v vrednosti 31 K, dne 22 istega meseca pa na Viču posestniku Francetu Selinu obliko vredno 24 K. Obsojen je bil na 14 mesecov težke ječe in izreklo se je obenem, da se po prestani kazni postavi Rogel pod policijsko nadzorstvo. — 5) France Skul, posestnik sin iz Adamovega je dne 16 avgusta m. l. vozil 12 romarjev iz Brezja proti domu. Blizu železniške postaje »Škofelje« je on vklub temu, da se je bližal od Šmarja vorni vlak, in da je strojvodja dal svarilno znamenje pognal voz čez železnični tir, in se je stroj zadel v zadnji del voza tako, da se je prevrnil in sta bila pri padcu Jera Začrajšek in Agata Meržek težko, trije drugi pa lahko poškodovani. Sodišče je obsoilo Franceta Škula na 2 meseca strogega zapora.

Tatvine. Frančiški Zaveršekovi iz Javorja pri Dobrunjah je bila danes dopoludne v stolni cerkvi med umivanjem nog iz žepa ukrašena denarnica z vsebino 2 K 64 vin. Heleni Blažičevi, kuharici iz Jesenice pa črna denarnica s 30 K. — Na mesarskem trgu je bila zasačena nekakšna kmetka, okrog 35 let starca ženska, katera je kradla meso. Ko jo je mesarica M. K. prijela, je kmetica po begnila, popustivši na stojnicu meso in cekar, v katerem se je našlo več drobnarij, katere so prej ko ne tudi ukradene.

Tatvina na „Figovem“ dvorišču. Konj in voz, katera sta bila včeraj dopoludne posestniku Andreju Podgoršku na »Figovem« dvorišču ukradena, sta dobrena. Frana Kržiča, posestnikovega sina iz Vodic, kateri se je z vozom odpeljal, je neki Podgorškov sorodnik, kateri je konja in voz poznal, ustavil, mu oboje odvzel ter ga ovadil zandarmeriji.

Povozil je danes dopoludne hlapec Miha Šustaršič v Rožnih ulicah posestnico N. S. Konj je stopil na levo nogo in jo poškodoval.

Na včerajnji mesečni semeni je bilo prgnanih 865 konj in volov, 170 krav in 89 telet, sku 1115 glav. Kupčija je bila za plemenito kar za pitano živino jako živahna, za konje pa srednja. Kupci so došli iz Morave in s Tirolskega in so nakupili kakih 200 glav pitnih volov.

Najnovejše novice. Protiklerikalne demonstracije. V Brestu je bil neki samostanski duhovnik oproščen mnogih nenavrnih delikov. Nad tri tisoč delavcev je valedišča predrečilo demonstracije po mestu. Duhovniško semenišče so omestili demonstrantje s kamenjem.

Štrajk voznikov je napočil v Gorici. — Anarhista Cerutija, ki je hotel pred dvema leti oprostiti Lucchenija iz ječe, je policija v Lyonu zasačila. — V Budimpešti strajkajo uslužbeni cestne železnice.

Topničarji streljali na delavce. V Nižjem Novgorodu so se v neki tovarni upri delavci. Prišli so topničarji, ki so streljali v množico ter ubili 30 delavcev, nad 100 pa jih ranili. — Ladja se razletela Francoska ladja »Bambora«, ki je vozila 34 ton smodnika ter imela na krovu 35 mož, se je razletela sredi morja. — Princezinja Lujiza pride baje porodit v grad Braudeis na Labi. — Knez Lobkowitz, češki deželnji maršal, je na cesti padel ter si zvini nogo. — Tragedija v vojašnici. V Berolinu je ustrelil v vojašnici poročnik pl. Cranach svojo ljubico, 19letno modistinjo, in sebe. — Kaplan zbežal. Iz Cervignana je izginil ondutni kaplan, ki ima na vesti razne nenavrne grehe. — Opustitev vojaških transportnih hiš namerava izvesti vojno ministrstvo.

Nabori lokal se je porušil v Stanislavi. Nad sto nabornih mla deničev je padlo v globočino, pričemer je bilo mnogo težko ranjenih.

Ruski konzul Ščerbina. V popolnitve včerajnje novice je še zabeležiti, da je konzul Ščerbina rodom iz Černigova. L. 1889. je dovršil šolo vzhodnih jezikov v Moskvi in vstopil v ministrstvo notranjih del. Že l. 1891. je prišel k poslanstvu v Carigrad, l. 1891. je postal podkonzul v Skadru, l. 1902. pa konzul v Mistrovici.

Kristjanska in židovska velikanča se obhajata letos skupno v istih dneh. To se že ni zgodilo od leta 1825. ter se bo do leta 2000 zgodilo le štirikrat, in sicer leta 1923 (1. april), 1927 (17. april), 1954 (18. april) in 1981 (19. april).

Mantovi v Italiji. je umrl predsednik ondutne trgovske in obrtnice zbornice Franchetti. Zapustil je tri milijone frankov. Ker nima sorodnikov dobi dva milijona mestna občina, en milijon pa se po zapustnikovi dolobi porabi za podporo mantovanskih mladeničev, ki se posvetijo znanosti, umetnosti ali obrtnosti. Pri drugih narodih niso redki taki slučaji lokalnega patriotizma in smisla za občni blagaj.

Samostani izgnanih kraljazev. V francoski zbornici je predlagal socialistični poslanec Lembat, naj se prelevijo zapuščeni kraljazevi samostani v sanatorije za bolne in oslabele delavce, kar lahko stori država z malimi stroški. Tako bi vsaj nekaj ljudskega blagoslova prisko v samostansko zidovje.

Samomorilec na smrt obsojen. V Old Baileyu na Angliškem je neki onemogli težak pil s svojo ženo vred strup, da se usmrtila. Žena je umrla, mož pa je okreval.

Potnikovi so obsojili moža na smrt, dasi je zatreval, da ga je žena pregorovila k samomoru. Mož je vskliknil: »O, to nič ne de, umrem se itak hotel.«

Iz Calais v Dover v 45 minutah vozi od 4. aprila t. l. novi parnik „The Queen“ angleškega društva South Eastern and Chatam Company. Parnik še vozi zdaj samo za poskušajo in bo zatem koncem maja redno voziti.

Cudno predpotopno žival so izkopali pod škofjsko palačo v Temesvaru. De dobro obranjena lobanja kaže zdavno izumrl žival nenavadne velikosti. Pripravljala je vrsti živali, ki se hranijo z rastlinstvom, vendar je imela v spodnji deljusti dva dolga zoba, kakršne vidimo pri divjih prasicih. Na glavi pa je nosila dolgo rogovje, podobno jelen

Beligrad 9. aprila. Ker zahteva sedaj uveljavljeni tiskovni zakon od vsakega lista 5000 dinarjev kavci, cd urednikov pa "dokaz sposobnosti" preneha vse polno tukajšnjih listov, v prvi vrsti dnevnikov, katerih je 16.

Sofija 9. aprila. Sarafov je Turkom ušel in je na potu v Sofijo, kamor so poklicani vsi voditelji macedonskih ustašev.

Carigrad 9. aprila. Ruski in avstrijski poslanik sta vladu opozirila, da je blizu Mitrovice zbrana cela armada Arnavtov, ki namejava mesto poneči naskočiti.

Novi York 9. aprila. Poročila iz Kolumbije naznajajo, da je vulkan blizu Galerazanbe ležeč v Toito dne 22. m. m. popolnoma uničil 60 ljudi je bilo ranjenih in ubitih.

Gospodarstvo.

Govedoreja na Kranjskem.

(Konec.)

III.

Na Kranjskem je sedaj 101.222, krav, 45.980 od 1—3 let starih volov, čez 3 leta starih 30.568, junice 28.971, bikov 2.895 in 44.203 telet pod 1 letom. Videli smo, da je napredovalo število krav po telet pod enim letom, mej tem ko opažamo pri vseh družih, manjše ali večje nazadovanje.

Dejali smo, da je govedoreja pri nas srednje dobra in ker je temu tako, moramo jo vzdigniti do izbornosti. Pri sedanjih neugodnih kmetijskih razmerah dona brez dvoma umna živinoreja najboljše dohodke. Naravna lega večine Kranjske je tudi tako sposobna za govedorejo na zelo široki podlagi. Zanj pa niso le gorenjske planine kakor načas ustvarjene, marveč tudi Notranjska, kjer je zemljo obdelovati sploh težje; pašniki in travniki se vendarle lahko imenito negujejo. Isto velja tudi za kraje, kjer stalne povodnji ali močvirja delajo škodo poljskim nasadom. Pašniki in travniki so vendar predpogoj za uspevanje živine. Tudi geografska lega Kranjske je za govedorejo jako neugodna, ker se nam ni nikdar bat, da bi preveč govedi producirali ko vedno bolj in bolj iščejo živino za mleko, za pleme in tudi za meso.

Če pomislimo n. pr. da preskrbljuje z mlekom, sirom in maslom 100 ljudij komaj 30 krav takoj uvidimo, da se pri nas producira krav vsaj za tretnino lahko pomnoži. Šele tedaj bi imeli zadost omenjenega živeža; kajti danes pride na 100 ljudi le samo 19 krav. Upoštevati pa moramo tudi, da nam omogoči povečanje predukeje tudi izvoz, pred vsem v Primorje, Istro in Dalmacijo, v katerih deželah je govedoreja skrajno žalostna. Na Primorskem na priliko pride na 100 ljudij le 9 in v Dalmaciji le 6 krav.

Povsed drugod, imenoma v Švici, na Angleškem, Nemškem osobito pašnima Danskem znajo živinorejic kar najboljše izkoristi posestva in tudi najbolj zankerno krmo spremeniti v dobro meso. A reja zahteva inteligence! In da bi le malo poučili nasega kmeta pa mu vzbudili le toliko zaupanja v samega sebe kot se mnogo vzbuja v čudežu, bi lahko živinoreja tudi pri nas krasno uspevala; saj ista ravno tamkaj najbolj evete, kjer neki posestnik sam ali z družino vzreja živino nekako po očetovsko. Če je le količaj razuma, uspeh je tu; saj mu ne manjka ljubnosti do živali, za katero res z vnemo in rad žrtvuje dosti časa. Umevno pa je, da se sam kmet ne bode nikdar resili. Še manj ga bodo postavili na lastne noge propadi konsumi, ki so v vsemi nameni popreje ustanovljeni kot z onim: povzdigniti ljudstvo gospodarsko. Našemu kmetu treba produktivnih, živinorejskih zadrug zasnovanih iz potrebe na dobri podlagi! Strokovnjaško pošteno, nesobično vodstvo pa lahko garantira za krasen uspeh!

Moderni čas zahteva pred vsem deljenja dela in so tudi v živinoreji! Specijalizujmo živinorejo! t. j. poprimimo se na široki podlagi onega gospodarstva v govedoreji in živinoreji sploh, katero se nam bolj in opustimo ono, ki se malo ali nič ne izplača! Le s specijalizovanjem porabimo vse sile najboljše in z nobeno ne delamo potratljivo. Ako pa znamo to, smemo se po vsej pravici imenovati kulturni narod; saj pravi Liebig: „Le prosvitlen narod zna gospodariti silami; znanost mu nudi sredstva, da more z najmanjšo silo doseči največji učinek in z danimi sredstvi največjo moč. Če kako silo brez potrebo uporabljam, če katero potratljivo bodisi v kmetijstvu, v industriji ali znanosti smo surovi in premalo kulturni!“

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurssi dunaj. borze 9. aprila 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100.70	100.90
4 1/2% srebrna renta . . .	100.50	100.70
4%, avstr. kronska renta . . .	101.20	101.40
4%, zlata . . .	121.80	122—
4%, ogrska kronska . . .	99.50	99.70
4%, zlata . . .	121.90	122.10
4%, posojilo dežele Kranjske . . .	99.75	—
4 1/2% posojilo mesta Spljeta . . .	100—	—
Zadra . . .	101.10	102—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	99.60	100.50
4%, češka dež. banka k. o. . .	99.60	100.40
4%, žast. pis. gal. d. hip. b. . .	101.10	102.10
4 1/2% pešt. kom. k. o. . .	107.80	108.80
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr. . .	101—	102—
4 1/2% ogr. centr. deželne hranilnice . . .	101—	101.30
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100.15	101.15
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100—	101—
4 1/2% češke ind. banke . . .	100—	101—
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98—	99—
4%, dolenskih železnic . . .	99.50	100.50
3%, juž. žel. kup. 1/4%. . .	312.50	312.50
4 1/2% av. pos. za žel. p. o. . .	101—	102—
Šrečke . . .	176—	186—
" " 1860/4 . . .	184—	185.50
" " 1864 . . .	247—	252—
zemlj. kred. i. emisije . . .	157—	159—
Basiliška srečke . . .	271—	275—
Kreditne . . .	271—	275—
Inomeške . . .	257—	261—
Krakovske . . .	89.25	91.25
Ljubljanske . . .	116—	117—
Avt. rud. križa . . .	19.10	20.10
Ogr. . .	434—	438—
Rudofove . . .	84.23	88.25
Salcburške . . .	75.50	77.50
Dunajske kom. . .	70—	75—
Delnice . . .	55—	56—
Južne železnice . . .	27—	28—
Državne železnice . . .	70—	74—
Avtro-ogrskie bančne del. . .	75—	79—
Basiliška srečke . . .	442—	446—
Prv. žel. . .	47—	48—
Državne železnice . . .	686.50	687.50
Avtro-ogrskie bančne del. . .	1600—	1606—
Avt. kreditne banke . . .	673—	674—
Češke . . .	718—	719—
Zivnostenske . . .	252—	253—
Premogok v Mostu (Brüx) . . .	698—	702—
Alpinske montane . . .	380.50	381.50
Praska želez. ind. dr. . .	1620—	1626—
Rima-Murányi . . .	47—	47—
Trbovljenske prem. družbe . . .	390—	395—
Avt. orodne tov. družbe . . .	349—	351—
Ceske sladkorne družbe . . .	155—	157.50
Valente . . .	11.32	11.37
20 franki . . .	19.06	19.08
20 marke . . .	23.40	23.48
Sovereigns . . .	23.94	24.02
Marke . . .	116.97	117.17
Laški bankovci . . .	95.30	95.45
Rubli . . .	253—	253.75

Zitne cene v Budimpešti.

dne 9. aprila 1903.

Termini.

	Četrtek	Ponedeljek
Penica za april . . . za 50 kg K	7.67	7.67
" april . . . 50 "	8.69	8.69
Koruz . . . maj . . . 50 "	6.09	6.09
" julij . . . 50 "	6.15	6.15
" " " " 50 "	6.07	6.07

Efektiv.

5 vinarjev višje.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v siedemčetinkah v Ljubljani:

L. Baznik, Stari trg št. 12.

M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.

H. Dolenc, južni kolodvor.

M. Favai, Spodnja Šiška pri kolodvoru.

H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.

A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.

A. Koch, Cesarja Jožefa trg (Mahr-ova hiša).

I. Kos (J. Schweiger), Kolodvorske ulice št. 26.

A. Kustrin, Breg št. 6.

J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.

J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.

A. Svatek, Mestni trg št. 25.

F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.

Zidani most:

Mary Peterman, trafika na kolodvoru.

St. Peter na Krasu:

A. Novak, na kolodvoru juž. želez.

Trst:

Mihail Lavrenčič, Piazza Ca-serma št. 1.

Wilhelm-ov zeliščni sok, že več let priljubljen sok za kaščo!, 1 steklenica K 250, poštni zavoj 6. steklenic 10, poštni prostor na vsako avstrijsko poštno postajo razpoljil Franc Wilhelm, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik v Neunkirchen-u, Nižje Avstrijsko. Za znak pristnosti na Škatljicah vtisnjens grb trga Neunkirchen (devet cerkv). Dobiva se po vseh lekarnah, kjer pa ne, direktna pošiljatev.

Vsek član ima po preteklu petih let pravico do dividende.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurssi dunaj. borze 9. aprila 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100.70	100.90
4 1/2% srebrna renta . . .	100.50	100.70
4%, avstr. kronska renta . . .	101.20	101.40
4%, zlata . . .	121.80	122—
4%, ogrska kronska . . .	99.50	99.70
4%, zlata . . .	121.90	122.10
4%, posojilo dežele Kranjske . . .	99.75	—
4		

V svojo tehnično pisarno
sprejemem takoj:
spretnega risarja.
Plača po dogovoru. (940-3)
Fran Žužek
višji inženir.

Vsakdo čitaj in naroči!
Gosje perje samo 60 kr.

Za napolnjene zgornjih pernic, blazin in spodnjih pernic razpošiljam popolnoma novo, sivo gosje perje, z roko skubljeno, 1 kilo samo za 60 kr. in isto boljše kakovosti samo za 70 kr. V poskusnem poštrem zaviju s 5 kilo proti povzetju. **J. Kraljšček**, trgovina z gosjim perjem, na Smichovu pri Pragi (220). Zamena dovoljena. (986)

Najlepše
veleposestvo
na Spodnjem Štajerskem je na
prodaj. Cena 70.000 K.
Poslopij je 14 m vsa zidana. Proda se
tudi samo polovica s krčmo, prodajalno,
vinogradi, njivami, hostami in travniki.
Ponudbe pod „**A. B.**“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda.“ (990-1)

Luksus-kartonaže
presenetljivi novi vzorec.
Bonboniere za konditorije, krošnjarje, (Kočevarje), šatule za vsakovrstne efekte za dame (necessaire), kasete za lisep in rokavice za volnenega žameta, atlasa (tudi z godbo) za galeriste, kakor tudi vsakovrstne boljše kasete razpošilja **tovarna Luksus-kartonaže**.
Jakob Pollak, Praga
ustanovljena leta 1883, odlikovana v Pragi 1891, Kraljevem gradcu 1894, v Bruselju, v Parizu in na mnogih večjih razstavah. — Razpošiljatev v vse dežele. (992) Zbirka vzorcev se razpošilja od K 10 — do K 20 — po povzetju poštne prosto.

Zahtevajte
ilustrovane cenike
žarnic
(Glühlichtlampen).
Najbolja in najceneja
razsvetljava.
i (735-2)
Johannes Neuer
Dunaj, IV. Mühlgasse 3.

Vabilo
na
deveti redni občni zbor
Posojilnice za ilirsko bistrški okraj
registrovane zadruge z neomejeno zavezom
kateri se bode vršili
dne 19. aprila t. l.
popoldne ob 3. uri
v uradnici v Trnovem.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo in nasveti nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa za l. 1902.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vršil se bode 1 uro pozneje drugi občni zbor, kateri bo sklepal brezpostojno.

V TRNOVEM, dne 8. aprila 1903.

(999) **Načelstvo.**

Ženitna ponudba!
Mož v najboljši dobi, »Irgo-vec, se želi v surho ženitve seznaniti z gospico ali vdovo brez otrok, v starosti do 38 let in s premoženjem. Her je žala izključena, po-žijojo naj se resno ponudbe s polnim imenom in s sliko, katera se vrne, na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod: »Adria«. (983-1)

Predzadnji teden!

Srečke za grejalnice (Wärmestuben)
po 1 krono

Glavni dobitek
kron 40.000 kron

priporoča (810-9)
J. C. Mayr v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo od založnikov v gotovini po odbitku 10%.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiting v Steyr v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiting v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, v 1. ure 5 m popoludne istotako, ob 7. ure 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Pridel v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Ausse, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst dirdkti vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francovce vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne in ob 6. uri 50 m zvečer. — Pridel v Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Naznanilo.

Kdor

hoče poceni in dobro blago,
naj naroči moj novi cenik, ki
ga pošljem zastonj.

Posebno priporočam
novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Sivalni stroji Singer in vse druge vrste
pripravne za domačo rabo, po zelo nizkih cenah.

Vsa popravila točno in cenno. Umetna delavnica v 1. nadstropju.

Za obilen obisk se najtoplejše priporočam

FRAN ČUDEN
urar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Mestni trg
eksportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn „Union“,
založnik c. kr. dolenskih železnic. (42-25)

Zahvala in priporočilo.

Podpisana zahvaljujeva se tem potom vsem p. n. cenjenim gostom najiskrene za večletni poset gostilne „Novi svet“ na Marije Terezije cesti št. 14, kjer sva dosedaj izvrševala gostilničarski obrt. — Obenem pa se najtoplejše

priporočava vsem p. n. cenjenim gostom, da naju i sedaj blagovolijo posetiti, ko sva prevzela

„Puntigamsko restavracijo“ nahajajočo se

na Marije Terezije cesti št. 16

(gostilna „Pergerše“, katero je dosedaj vodil g. J. Košenina).

Točila bodeva **puntigamsko** marčno pivo ter pristna ljutomerska, dolenska, goriška in istrska vina.

Za kuhinjo bode kakor dosedaj tudi v bodoče najbolje skrbljeno.

Na kosilo ali večerjo mogoče se je abonirati.

Z odličnim spoštovanjem

antonija in Valentin Mrak.

(911-3)

Največja zaloge

oblek

za
gosphe in deklice,
gospode in dečke.

Solidno blago.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

svojim p. n. cenjenim odjemalcem vladno naznanjata,
da so mične

* spomladanske novosti *

v zelo veliki izberi v zalogi.

(616-11)

Vgraščini Tariški grad (Ruckenstein)

oddaljeni 1/4 ure od trga Sevnica, vrši se dne 15. aprila t. l.

prostovoljna dražba

in sicer se bodo prodajala

(971-1)

zemljišča ter hrastov in smrekov les

od 30 cm debelosti naprej

pod jako ugodnimi kupnimi pogoji

kateri se bodo na dan dražbe naznanili.

Za:

Eno krona

i bluza za pranje

ali 3 modni predpasniki

ali i predpasnik iz glota

Dve kroni

i bluza iz batista

ali i spodnje krilo

ali i dober moderc

Tri krone

i vrhno krilo

ali salonski čevlji

ali i pelerina

Štiri krone

i volnena bluza

ali i dober dežnik

ali i belo spodnje krilo

Pet krona

i pomladni žaket

ali i volneno krilo

ali i črn ovratnik

Šest krona

i svilena bluza

ali mohair krilo

ali dobrí čevlji na vlak

Osem krona

i spalna suknja

ali čevlji na vezavo

ali i fin moderc

Deset krona

i double ovratnik

ali i sukneni oblačilo

ali i double paletot

Dvanajst krona

Najnovejši črni

ali

double sako

Petnajst krona

i moderni kostum

ali i vezen žaket s

svileno podlogo

Dvajset krona

i paletot

črn ali

modno siv

Trideset krona

i elegantni kostum

ali i potni plašč

Vse garderobe za dame, dekleta in otroke do najnovejših vrst so vedno v zalogi. Pri naročilih po meri se cene ne zvišajo.

Strogo stalne cene.

Konfekcijska trgovina

(872-4)

Sigmund Stránský

Praga, Hibernerjeva ulica št. 1003-II.

Izbrane posiljatve tudi na deželo.

Ceniki in vzorci se ne razpošiljajo.

Pri naročilih se sklicujte na ta časopis.

Najpozorne

Jako zabavni
koncertni aparati
s ploščami.

Aparat kakor kaže podoba
stane 75 X.
Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732-9)
Prodaja tudi na obroke.
Velika izbera
gramofonskih plošč.
Zamenjava starih plošč.
Cenik zastonj.

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani, Stari trg štev. 16.

Se Inčnike

v največji izberi po naj-
zmernejših cenah
priporoča

L. Mikušch
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najlepše, * * * * *
najmodernejše * * *
in najcenejše * * *
vizitnice
in
kuverte
s firmo *
priporoča (942-2)
„Národná tiskárna“.

Med. univ.

dr. Ivan Zajec

ordinira (943-2)

od 1. do 3. ure pop.

Sv. Petra cesta št. 101.

Lepo je novo očvorjeno okladišče oblek
v Ljubljani!

Vsek čas zadnje novosti konfekcijskih oblek za dame
in deklice, gospode in dečke po najnižjih cenah.

„Angleško okladišče oblek“.

F. N. Netschek
c. kr. dvorni založnik.

Orošlav Bernatovič

poslovodja. (984-2)

Centrala: Ljubljana, Mestni trg štev. 5.

Filialke: Resljeva cesta štev. 3.
Zagreb, Ilica štev. 17.

Najnovejše in najboljše v
klobukih
za gospode in dečke

Izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških
tovarn priporoča v najbogatejši izberi in najnovejše oblike
(947-2)

od 95 kr. naprej

trgovina s perlnim, pletenim in modnim blagom

C. J. HAMANN
Mestni trg št. 8.

Zaloga klobukov c. kr. priv. dvornih klob. tovarn

W. Ch. Pless, Dunaj, in J. Pichler, Gradec.

Klobuki se po lastni širjavli glave in po lastni napovedi oblike izdelujejo in se
vzprejemajo stari klobuki za barvanje in modernizovanje.

Biškote Ciril-Metod ove

prodaja (988-1)

Gregor Zamejic

Gradišče 10.

Sode

dobre in močne, od 600—700 litrov,
proda po nizki ceni 1004-1

Fran Častic, Vegove ulice št. 10.

Dragotin Puč

tapetar

zaloga ohi štva mizarske

zadruge v Št. Vidu

pri Ljubljani

Ljubljana

Gradišče št. 5.

V prijaznem trgu Cirknica na
Notranjskem je oddati s 1. junijem
dobro idočo (998-1)

gostilno

z velikimi prostori, več sobami za pre-
nočišče tujev; poleg gostilne se nahaja
lep senčnat vrt, sadni vrt, kegljične,
hlev in prostorna ledenica z ledom.

Kdor želi vzeti v najem, naj se
oglasi pismeno ali osebno pri gosp.

Anton de Schiava v Cirknici.

Izvirna novost!

Ravnokar je izšel
nov roman

Človek in pol

spisal

Ivo Šorli.

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 60 h.

Založil

Lavoslav Schwentner

knjigotrgovca v Ljubljani.

(105)

Izvirna novost!

Za praznike
ceneno pristno vino!

Ravnokar mi je došla večja mno-
žina pristnega Istrijanca. Redi
ugodnega nakupa in pomanjkanja
prostora, točilo se bode, dokler bo
kaj zaloga, čez ulico po 24,
28 kr. in višje v staroznani

gostilni pri Kamničanu

Karlovška cesta št. 4.

Priporoča se (982-2)

Helena Tomc.

Wilhelmov

zeliščni sok

mnogo let že priljubljeni

sok zoper kašelj

1 steklenica K 2.50

poštni colli = 6 steklenic K 10

franko a (2721-6)

na vsako poštno postajo pošilja

Franc Wilhelm, lekarnar

c. kr. dvorni založnik

v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

Kot znamenje pristnosti je na zavoju

vtisnjén grb trga Neunkirchen (devet

cerkva). Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, se pošlje direktno.

Mannesmann-ove cevi

varilne in plinove cevi vsake obsežnosti
in vse drugovrstne cevi razpošilja po konku-
renčnih cenah

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi
v Komotavi, na Češkem. (437-9)

Zastopniki v vseh večjih mestih.

Podpisana vladno naznanjava, da bodeva vsled preoblike
vina točila od 9. aprila naprej vsaki dan od 8. do 9. ure
dopoludne in od 3. do 5. ure popoludne

pristna vina

in sicer:

Istrijansko belo . . . po 28 kr. liter
črno . . . 32 " "

Dolenjsko . . . 40 " "

Rebula . . . 40 " "

Štajersko staro . . . 44 " "

Vino se toči naravnost iz kleti; manj kakor pol
litra se ne prodaja.

Priporočaje se slav. občinstvu bilježiva z velespoštovanjem

Karel in Josipina Počivnauk.
Hotel „LLOYD“.

Varujte si svojo korist!!

Obiščite
veliko prodajo blaga

pri Amerikancu

(poprej Detter)

Stari trg št. 1

v Ljubljani

kjer se dobi raznina modnega sukna,
batista, volnenih preprog, raznega platna
za postelje, blaga za matrace in solnčni-
kov, tudi okoli 50 tucatov obrobljenih
platnenih brisalk po 11 kr. komad;
okoli 100 tucatov platnenih servijet, tucat
po 48 kr., okoli 2000 metrov raznega
pralnega blaga à 15 kr.

Use to se dobiva le
še do preklica!

Hitite!!